

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน : กรณีศึกษา โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ¹

FACTORS AFFECTING PARTICIPATION IN ART AND CULTURAL PROJECT¹ FOR LOCAL COMMUNITIES : CASE STUDY OF ART AND CULTURAL PROJECT OF SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

ณิชภัทร จาวิสูตร² / NICHAPAT JAVISOOT

สุรชัย ทูหมัด³ / SURACHAI TUMAD

สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ^{2,3}

INSTITUTE OF CULTURE AND ARTS, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY^{2,3}

ปวัฒน์ชัย สุวรรณคังคะ⁴ / PAWATCHAI SUWANKANGKA

สาขาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ⁴

DEPARTMENT OF WESTERN MUSIC, FACULTY OF FINE ARTS, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY⁴

Received: Jan 18, 2018

Revised: July 22, 2017

Accepted: April 5, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนตำบลหนองแสง อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก จำนวน 200 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ปัจจัยด้านการสื่อสาร และปัจจัยด้านความไว้วางใจ โดยมีอิทธิพล เท่ากับ .208 และ .182 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และร่วมกันอธิบายการมีส่วนร่วมกับโครงการศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนได้ ร้อยละ 11.8

คำสำคัญ : การสื่อสารเพื่อการพัฒนา, ความไว้วางใจ, การมีส่วนร่วม

ABSTRACT

The purposes of this research was to study the factors affecting participation on art and cultural projects for local communities. The sample group was 200 people of noangsang subdistrict pakplee district nakhonnayok province, selected by using cluster sampling. A questionnaire was used as an

¹ ทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แผนงาน : ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ผลผลิต : ผลผลิตผลงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในงบประมาณอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ 2559

² นักวิชาการศึกษา สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ นักวิชาการศึกษา สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ อาจารย์ สาขาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

instrument in this study. Statistical methods used for data analysis were descriptive statistics and regression analysis. Results revealed that the factors that affect participation of local communities with art and cultures of srinakharinwirot university were communication for development and trust. The influences were .208 and .182 respectively at the significance .05 level. and all variables could jointly explain 11.80 % of variance of participation on art and cultural projects.

Keyword : Communication for Development, Trust, Participation

บทนำ

จากนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาล นำมาสู่ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งกำหนดให้ประเทศไทยมุ่งสู่ยุคเศรษฐกิจความรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาควบคู่กับวัฒนธรรมท้องถิ่น (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: ออนไลน์) กล่าวคือ มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและการอนุรักษ์ สืบสาน และสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมไปด้วยกัน และกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องประยุกต์องค์ความรู้เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนมากขึ้น โดยกำหนดให้เป็นพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาจากการสอนและการวิจัย โดยกำหนดเป็นพันธกิจการบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และเพื่อประโยชน์สูงสุดควรบูรณาการพันธกิจทั้งสองเข้าด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะความเป็นมนุษย์ (soft skill) ที่ยึดโยงกับวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม ให้กับทรัพยากรมนุษย์ของชาติทั้งในและนอกสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: ออนไลน์)

ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย และวัฒนธรรมยังเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ บุคคลสำคัญในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชุมชนจึงเป็นคนในชุมชน ซึ่งเป็นเจ้าของและผู้สืบทอดวัฒนธรรมโดยตรง (กระทรวงวัฒนธรรม, 2560: ออนไลน์) และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (จิรรัตน์ สมสืบ, 2539: ออนไลน์)

การดำเนินงานโครงการการพัฒนาในชุมชนให้มีประสิทธิภาพนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญมาก จากการศึกษาของ อรรถพร โพธิสุข (2548: 3 อ้างถึงในฐิติมา อุดมศรี, 2555: 223) พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ของการดำเนินงานกิจกรรมโครงการไม่ประสบผลสำเร็จ มาจากการไม่ตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของประชาชนและการเข้ามา

มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังพบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชุมชน (สุรัชย์ ทูหมัด และสันติธร ภูริภักดี, 2560: 448-461) ดังนั้นผู้ดำเนินงานโครงการในชุมชนควรชักจูงและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

จากการดำเนินงานโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาที่ผ่านมา พบว่าชุมชนยังเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการของมหาวิทยาลัยไม่มากนัก (สุรัชย์ ทูหมัด, 2560: 2) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นข้อเสนอแนะทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโครงการศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสร้างกรอบทฤษฎี และการพัฒนาสมมติฐานของการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการพัฒนา

การสื่อสารเพื่อการพัฒนา หมายถึง การสื่อสารที่มีเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมและขยายการพัฒนาด้านต่างๆ ให้ดำเนินไปได้อย่างสะดวก โดยการสื่อสารนี้จะทำหน้าที่เป็นกลไกผลักดันให้งานการพัฒนา เกิดความก้าวหน้าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ รวมทั้งยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้และทัศนคติต่อผู้รับสาร (ณัฏฐวรรณ์ ชนม์เดชสิทธิ์, 2552: 18) โดยทิศทางและลักษณะของการสื่อสารของผู้ส่งสาร ตัวสาร และผู้รับสารถือเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดการสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ (เบญจวรรณ แจ่มจำรูญ, 2557: 8-9)

แนวคิดเกี่ยวกับความไว้วางใจ

Mayer et, al.(1980) กล่าวว่า ความไว้วางใจ หมายถึง ความตั้งใจกระทำต่อผู้อื่นบนพื้นฐานความคาดหวังเชิงบวกที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลภายใต้เงื่อนไขของความเสี่ยงและการพึ่งพากัน โดย Morgan & Hunt (1994: 23) ยังกล่าวต่อไปว่า ความไว้วางใจมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดลักษณะข้อผูกมัด เพื่อแสดงสัมพันธ์ระหว่างกัน กล่าวคือ เมื่อบุคคลหรือกลุ่มคนเกิดความไว้วางใจกับบุคคลหรือกลุ่มคนใดแล้วจะเกิดการแลกเปลี่ยนความเชื่อถือและความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน และความไว้วางใจนั้นยังทำให้มนุษย์เกิดความมั่นใจในตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น (Ndubisi, 2007: 96-108) และ พิศุทธิ์ อุปถัมภ์ (2556: 12) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การเต็มใจยินยอมหรือเชื่อมั่นของผู้ที่ไว้วางใจต่อผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจะทำให้ผู้ไว้วางใจเชื่อถือและเชื่อมั่นว่าผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจะกระทำทุกวิถีทางในการปกป้องผลประโยชน์และไม่เอาเปรียบผู้ที่ไว้วางใจ

แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนในท้องถิ่น ได้เข้ามาร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ด้วยความสมัครใจในการแสดงความรู้สึก ความต้องการในการวางแผนและดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน (คงลักษณ์ สงทิพย์, 2557: 7; ศูนย์ศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, 2551: 96) นอกจากนี้ Cohen and Uphoff (1977: 6) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีความเกี่ยวข้องกับประชาชน 4 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและทำอย่างไร 2) มีส่วนในการดำเนินโครงการตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ 3) มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผล

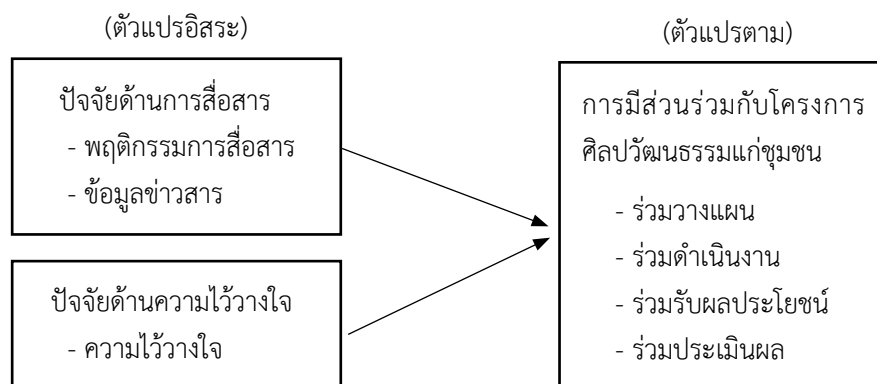
ประโยชน์อันเกิดจากโครงการ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การสื่อสารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น โดยผลการวิจัยของ สุรัชย์ ทูหมัด และสันติธร ภูริภักดี (2560: 448-461) ศึกษาพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านการสื่อสารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การศึกษาของ อรรถพล เสือแท้ และพีรพัฒน์ แก้วกาญญา (2558: 3099) พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมกับการโครงการในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน การศึกษาของ กมล เข็มนาจิตร (2557: 80-89) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การรับรู้ข่าวสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมโครงการการจัดการชุมชน และการศึกษาของ ภริณี ลิ้มภรณ์ (2554: 62-70) พบว่า ความไว้วางใจของประชาชนส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน ผู้วิจัยจึงนำความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าวมากำหนดเป็นสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การสื่อสารส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมกับการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน

สมมติฐานที่ 2 ความไว้วางใจส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมกับการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำสมมติฐานการวิจัยมาจำลองเป็นแผนภาพ กรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน ดังภาพที่ 1



(ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ประชาชน ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก จำนวน 3,307 คน (ฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก, 2560)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตารางจำนวนสัดส่วนประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง Krejcie and Morgan (1970: 608-609) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 341 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม เนื่องจากประชากรกระจายเป็นกลุ่มและแต่ละกลุ่มมีลักษณะคล้ายกันมาก (พิสนุ พองศรี, 2552: 103-104)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยปัจจัยการสื่อสาร มีข้อความถาม จำนวน 16 ข้อ และปัจจัยด้านความไว้วางใจ มีข้อความถาม จำนวน 6 ข้อ เป็นคำถามปลายปิด ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวแปรตาม ประกอบด้วยปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม เป็นคำถามปลายปิด จำนวน 14 ข้อ และใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2541: 161) ในการพิจารณา ดังนี้

คะแนน 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

คะแนน 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นทั่วไป มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน อยู่ระหว่าง .79 – .90 และมีค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนา ด้านความไว้วางใจ และด้านการมีส่วนร่วม เท่ากับ .77, .82 และ .94 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 341 ฉบับในเดือนมิถุนายน ถึง เดือน กรกฎาคม 2560 และได้รับแบบสอบถาม

ที่ข้อมูลมีความสมบูรณ์ จำนวน 200 ฉบับ โดยคิดเป็นอัตราการตอบกลับ ร้อยละ 58.65

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายผลการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ วิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผล

ส่วนที่ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

1.1 ลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก จำนวน 341 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 58.65 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 เพศชาย จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 กลุ่มตัวอย่างอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.50 และอายุ 20 - 30 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็น ร้อยละ 19.50 ตามลำดับ

1.2 ปัจจัยด้านการสื่อสาร

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการสื่อสารภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.71; S.D. = .60) โดยจำแนกรายด้านได้ดังนี้ ด้านพฤติกรรมกรรมการสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.72; S.D. = .62) และด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.68; S.D. = .57)

1.3 ปัจจัยด้านความไว้วางใจ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความไว้วางใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความไว้วางใจต่อการมีส่วนร่วมกับโครงการศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.73; S.D. = .59)

1.4 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมกับโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความไว้วางใจ พบว่าการมีส่วนร่วมกับโครงการศิลปวัฒนธรรมของสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X}$ =3.15; S.D.= .65) โดยจำแนกรายด้านได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.32; S.D.= .70) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.39; S.D.= .67) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.19; S.D.= .86) และ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญ

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.72; S.D.= .90)

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามเกณฑ์ข้อตกลงเบื้องต้น รายละเอียดดังตารางที่ 1

ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption)	สถิติที่ใช้	เกณฑ์	ผลการตรวจสอบ
1. การแจกแจงปกติ (Normality)	Kolmogorov-Smirnov (n>50)	Sig > α มีการแจกแจงปกติ	sig = .000
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (Independence)	Dubin - watson	1.5 – 2.5 อิสระกัน > 2.5 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางลบ < 1.5 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก	1.82
3. ไม่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)	VIF (variance Inflation Factor) Tolerance	1. VIF < 10 2. Tolerance > 0.1	1.787 .560

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การทดสอบการแจกแจงปกติ (Normality) ในงานวิจัยครั้งนี้ มี n = 200 พบว่า มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (significant) น้อยกว่า .05 แสดงว่าตัวแปรตามไม่มีการแจกแจงเป็นแบบปกติ อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้มีการใช้ n มากพอ (n = 200) จึงมีแนวโน้มที่จะอยู่เข้าสู่การแจกแจงแบบปกติตามทฤษฎีขีดจำกัดกลาง และเมื่อพิจารณาข้อตกลงเบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (Independence) มีค่าเท่ากับ 1.82 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระกัน นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ไม่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) เนื่องจาก VIF คือ 1.787 และ Tolerance คือ .560 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้น เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ และสามารถนำไปทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตามสมมติฐานทางสถิติของการวิจัยได้

ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับโครงการ ด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน ดังนี้

1.การสื่อสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมกับโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน โดยผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.208 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.076 มีค่า t value เท่ากับ 2.332 และ ค่า p. = 0.021 < 0.05 โดยมีอิทธิพล 11.80% (R² = 0.12) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1

2.ความไว้วางใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมกับโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน โดยผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.182 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.074 มีค่า t value เท่ากับ 2.045 และ ค่า p. = 0.042 < 0.05 โดยมีอิทธิพล 11.80% (R² = 0.12) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับชุมชนในตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

ตัวแปรอิสระ	n = 200				
	b	SEb	beta	t	sig.
1. ปัจจัยด้านการสื่อสาร	.177	.076	.208	2.332	.021
2. ปัจจัยด้านความไว้วางใจ	.152	.074	.182	2.045	.042
R2 = .118		SEest = .46			

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ 2 ตัว รวมกันอธิบายการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนได้ร้อยละ 11.8 โดยเมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับโครงการศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนในอำเภอปากพลีจังหวัดนครนายกมากที่สุดได้แก่ ปัจจัยด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนา (beta = 0.208) และรองลงมาคือ ปัจจัยด้านความไว้วางใจ (beta = 0.182) โดยสามารถสร้างสมการได้ดังนี้ สมการในรูปคะแนนดิบ คือ $\bar{Y} = 0.714 + .177(X_3) + .152(X_1)$ และสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\bar{Z} = 0.208(Z_3) + 0.182(Z_1)$

อภิปรายผล

1. การสื่อสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมกับโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ สุรัชย์ ทุมมัต และสันติธร ภูริภักดี (2560: 448-461) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนกับประสิทธิผลด้านความยั่งยืนของชุมชนไทยพวน จังหวัดนครนายก และการศึกษาของ ประภาพร แก่นจันทร์ และคณะ (2558: 295-302) ที่ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดปทุมธานี พบว่า การสื่อสารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สอดคล้องกับ กมล เข้มนาจิต (2557: 80-89) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การสื่อสารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับ อรรถพล เสือแท้ และพีรพัฒน์ แก้วกัญญา (2558: 3099)

ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องจากเมื่อชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนและเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม ชุมชนจะเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมนั้น สอดคล้องกับ Astin (1984) ที่กล่าวว่า มนุษย์จะเข้าไปร่วมกับกิจกรรมทางสังคมต่างๆ เมื่อเห็นว่ากิจกรรมนั้นมีประโยชน์ต่อตนเอง เนื่องจากเมื่อมนุษย์เห็นว่าเรื่องใดเป็นประโยชน์ต่อตนเอง มนุษย์จะพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อจัดการและรักษาประโยชน์ของตน

2. ความไว้วางใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมกับโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ ภริณี ลิ้มภรณ์ (2554: 62-70) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ : กรณีศึกษาชุมชนมาบชูลุด อ.เมือง จ.ระยอง พบว่า ความไว้วางใจของประชาชนส่งผลเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน เนื่องจากเมื่อประชาชนได้เข้ามามีส่วนแสดงความคิดเห็นก่อนการเริ่มการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน จะทำให้ชุมชนเกิดความไว้วางใจและเชื่อมั่นว่าส่วนต่างๆ ที่ร่วมมือกันบริหารจัดการโครงการในชุมชนจะร่วมรักษาผลประโยชน์ให้กับชุมชน และสอดคล้องกับ Morgan & Hunt (1994: 23) ที่กล่าวว่า เมื่อบุคคลหรือกลุ่มคนเกิดความไว้วางใจกับบุคคลหรือกลุ่มคนใดแล้ว จะเกิดการแลกเปลี่ยนความเชื่อถือและความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน และ พิศุทธิ์

อุปถัมภ์ (2556: 12) ได้อธิบายว่า ผู้ที่ไว้วางใจจะมีความเชื่อมั่น และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางสังคมกับผู้ไว้วางใจ เพราะเชื่อว่าผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจะปกป้องผลประโยชน์ และไม่เอาเปรียบตน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงการจัดการ

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนา ได้แก่ พฤติกรรมการสื่อสารและข้อมูลข่าวสาร ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดแผนการสื่อสาร การดำเนินงานโครงการการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน โดยมุ่งเน้นที่ความชัดเจน รูปแบบการสื่อสาร และชี้ให้ชุมชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัย

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านความไว้วางใจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างความไว้วางใจให้กับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน ก่อนวางแผน

เอกสารอ้างอิง

- กมล เข็มนาจิต.(2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี.8(17): 80-89.
- คมลักษณ์ สงทิพย์.(2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา ตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการการท่องเที่ยว).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- ชินรัตน์ สมสืบ.(2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2560 จาก <http://opac.lib.buu.ac.th>
- ชุติมา ตันนารง, บุญจง ขาวสิทธิวงษ์ และกานตพันธ์ พิศาลสุขสกุล.(2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนและแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ. วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม. 7(2):35-48.
- จิตติมา อุดมศรี.(2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. Veridian E-Journal. 5(3).223.
- ณัฐวรรณนันทน์ ขนเมธเดชสิทธิ์.(2552). กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก. สารนิพนธ์ บธ.ม.(บริหารธุรกิจ).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2541). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1.กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

การดำเนินงานโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัย เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าความไว้วางใจของชุมชนยังอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี

การวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวแปรด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาและตัวแปรด้านความไว้วางใจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการยืนยันความสัมพันธ์ของตัวแปรจากวรรณกรรมที่ผ่านมา และสามารถนำตัวแปรทั้งสองไปศึกษากับการมีส่วนร่วมในบริบทอื่นได้ ทั้งนี้ ควรพิจารณาปัจจัยอื่นร่วมด้วย เนื่องจากทั้งสองตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร่วมกัน ร้อยละ 11.80 แสดงว่าอีกร้อยละ 88.20 มาจากปัจจัยอื่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเพียงแห่งเดียว การวิจัยในครั้งต่อไป ควรวิจัยในมหาวิทยาลัยอื่น หรือกลุ่มอื่น เช่น มหาวิทยาลัยเอกชน หรือองค์การภาครัฐ เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาต่อไปได้

- เบญจวรรณ แจ่มจำรูญ.(2557). **ปัจจัยบรรยากาศในการสื่อสารภายในองค์กร กระบวนการในการสื่อสาร และสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสื่อสารภายในองค์กรของบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์ บธ.ม.(บริหารธุรกิจ).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาพร แก่นจันทร์ เสน่ห์ จุ้ยโต ชินรัตน์ สมสืบ.(2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดปทุมธานี. **วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 10(3):295-302.
- พรณิษฐ์ นิติโรจน์.(2557). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองเขตวังทองหลาง**. ปริญญาบัตร ศศ.ม.(กฎหมายและการจัดการ).กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- ภริณี ลิ้มภรณ์.(2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ : กรณีศึกษาชุมชนมาบขลุ อ.เมือง จ.ระยอง**. สารนิพนธ์ ปร.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์).ระยอง: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พิศุทธิ์ อุปถัมภ์.(2556). **ความไว้วางใจและลักษณะธุรกิจผ่านสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์**. สารนิพนธ์ บธ.ม.(บริหารธุรกิจ).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ถ่ายเอกสาร.
- พิสนุ พองศรี.(2552). **การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย**. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธการพิมพ์.
- ฝ่ายทะเบียนราษฎร์ อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก.(2560). **ข้อมูลประชากร**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2560จาก <http://www.amphoe.com/menu.php?am=194&pv=17&mid=1>.
- สมยศ นาวิการ.(2545). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศูนย์ศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.(2551). **การพัฒนาเงื่อนไขคุณธรรมของข้าราชการเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียง**. ใน **เอกสารปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการพัฒนา**. หน้า 96. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรัชย์ ทุมมัต.(2559). รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามพันธกิจสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ใน **เอกสารรายงานประกอบโครงการสัมมนาทบทวนแผนยุทธศาสตร์**. หน้า 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรัชย์ ทุมมัต และสันติธร ภูริภักดี.(2560). ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนกับประสิทธิผลด้านความยั่งยืนของชุมชนไทยพวน จังหวัดนครนายก. ใน **เอกสารการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง คิดอย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม ขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยี**. หน้า 448-461.กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- อรรถพล เสือแท่ง และพิรพัฒน์ แก้วกัญญา.(2558). บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง. ใน **เอกสารการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง วิจัย 4.0 นวัตกรรมและการพัฒนา ครบรอบ 80 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. หน้า 3,099-3,107.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- Astin, A. W.(1984). **The Theory of Parcitipatory of Student**. Access in 15 September 2017,from <https://www.gotoknow.org.>, June 10, 2017.
- Morgan, R.M., & Hunt, S.D.(1994). The commitment-trust theory of relationship marketing. **Journal of Marketing**, 58(3), 20-38.
- Ndubisi, N.O.(2007).Relationship marketing and customer loyalty. **Marketing Intelligence & Planning**. 25(1), 98-106.
- Mayer R. C., Davis J, H. and Schoorman F, D.(1980). An Integrative Model of Organizational Trust. **The Academy of Management Review**, 20(3), 709-734.